

Durmuş Hocaoğlu

Öğretmenlik'teki Kriz Üzerine Düşünmek: III

Yeniçağ, "Analiz", 23 Eylül 2007, Pazar., s.08
"Analiz" Sıra No: 571; 2007-086; Eylül-08

YENİÇAĞ

Şurda kalmıştık: Bayburtlu hemşehrilerimden, "Çelik'ten 9 ile üniversite müjdesi" başlıklı ve bir haber ileten, yorumsuz, çok 'hoş' bir e-mektup aldım; Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik'in bir müjdesini veren haberin hulâsası şu: "Üniversitesi olmayan 9 vilayete üniversite kuracağız: "Bu dokuz vilayet; Şırnak, Hakkari, Iğdır, Ardahan, Gümüşhane, **Bayburt**, Tunceli, Yalova, Bartın"

Bana gönderilen haberin sonunda "Bayburt" isminin daha büyük punto ile ve bold karakterle yazılmasından da hemşehrilerimin sevincini ve coşkusunu anlamak mümkün; az buz değil: Nihâyet Bayburt da bir "üniversite şehri" olacak. Bildiğim kadarıyla, üniversitenin ismi de hazır olmalı: **Dede Korkut Üniversitesi**. Hayırlı olsun; olsun da şöyle bir düşünelim ve soralım: Bayburt'un ve Türkiye'nin bu üniversiteye ihtiyacı var mı gerçekten? Hayır! Elbet de hayır! Tıpkı Şırnak, Hakkâri, Iğdır, Ardahan, Gümüşhane, Tunceli, Yalova ve Bartın'ın ve geçen bir yılda üniversite kurulan tüm vilâyetlerin ve daha birçoklarının ihtiyacı olmadığı gibi, Bayburt'un da yok. Bayburt'un ve diğerlerinin ihtiyacı, adı var ama kendi var mı yok mu pek belli olmayacak ve beyaz yakalı işsizler ordusunu biraz daha kabartacak olan bir üniversite değil, yatırımdır; sâhici yatırım, sınâi yatırım yâni. Pekâlâ: Bayburtlular niçin üniversite ister? Cevâbı bir önceki yazımda: Önce Vilâyet prestiji: Filân yerde – meselâ Mardin'de - var da bizde niye yok, bizim Mardin'den neyimiz eksik? Burası doğru; Mardin'e üniversite kurulursa Bayburt da hakkeder, o zaman Bayburtlular da haklı oluyor tabiatıyla. Ama sû-i misâl emsâl teşkîl etmez – çünkü Mardin'in de üniversiteye ihtiyacı yok, hele Gümüşhane'nin: Olacak şey mi; asla! Başka ne? Üniversite demek, Bayburt'un canlanması demek: Rant, kira ve emlâk fiyatlarının yükselmesi, esnafın iş hacminin artması v.s. Başka? Çocuklarımızın okuması biraz daha kolaylaşacak. İyi ama, okuyup da ne olacak? Belli değil! Daha başka? Başkası yok: Bu kadar!

Ya Türkiye'nin, yerden pıtrak gibi bitiveren bu üniversitelere sâhiden ihtiyacı var mı? Hayır! Türkiye'nin ihtiyacı, durmadan yeni üniversiteler açmaktan değil, mevcut üniversitelerini adam etmekten geçiyor. Türkiye'nin bunlara ihtiyacı yok, ileride, kalkınma problemini hallettikçe ve o nisbette olacak ve hattâ daha da fazlasına, ama şimdi değil. Lâkin siyâsetçinin ihtiyacı var; sebebi mâlûm. Onun için, "Sen de mi istedin? Ne demek efendim: Al bir üniversite de sana".

İşte bizim üniversite saplantımız.

Bence bu şartlar altında, toplumdan gelen bu baskı ve seçmen ile siyâsetçi arasındaki bu siyâsî rüşvet mekanizması karşısında, yeni üniversiteler açılması durdurulamayacak gibi görüldüğüne göre, yapılacak olan şey, yaklaşık iki yıl kadar önce bir sempozyumdaki teklîfimde olduğu gibi, üç ayrı yıldız ile sembolize edilen üç sınıf

üniversite ihdas etmektir: Bir yıldızlı üniversiteler yalnız lisans öğretimi yaparlar, iki yıldızlılar lisans, yüksek lisans ve doktora müesseseleri olur ve üç yıldızlılar, “araştırma üniversiteleri” olarak ağırlığını yüksek lisans, doktora ve post-doktora, yâni, ilmî araştırmaya tahsîs eder, bir anlamda “bilim akademileri” gibi olur. İşte, bir yıldızlı üniversiteler, “al bir üniversite de sana” denerek her yerde açılacak olanlardır. O zaman, imit tabelasında, meselâ, “iktisat diploması” asılı simitçilerin dolaştığı fevkalâde ‘aydınlanmış’ bir Türkiye’imiz olmaktan göğsümüz gururla kabarrır.

Nâçizâne fikrim, çok muhtasaran, budur.

★ ★ ★

Üç yazılık bu dizinin sonunda, bana feryad mektupları gönderen bütün işsiz öğretmenlere ve bu vesîleyle bütün boştağzer üniversite me’zunlarına söyleyeceğim şudur: Sizi çok iyi anlıyorum; çünkü içindeyim. Lâkin, doğrusu şu ki, çözümsüz bir kördüğümün içindesiniz – daha doğrusu, “içindeyiz” - ve pek belirgin bir çâre de yok; iş başa düşmüş bulunuyor, bir yolunu bulup kendinizi ‘bir şekilde’ kurtarmaya bakınız. Ancak, unutmayınız: Bu vaziyete göre, sizin çocuklarınız sizden daha da kötü şartlara namzettirler. Çünkü Balzac, der ki, “Bütün problem şunda: Paris’te kırkbin hukukçu var, ama sâdece dört binine yetecek kadar iş var.”

